

Szendy polgármester a pesti nagy árvízről

A főváros igazán kegyeletes módon emlékezik meg az 1838. évi árvízről. A katasztrófa századik évfordulóján egy négyszázoldalas pompásan és ízlésesen kiállított könyvben (a kiállítás a főváros házinyomdáját dícséri) megíratta az árvíz történetét, hatását és jelentőségét. *Asztalos* Miklós, a historikus, *Lórántffy* Waldemár, a vizi-technikus; *Birbauer* Virgil, az építész, *Tolnai* Gábor, az irodalomtörténész, *Horváth* Henrik, a műtörténész írt tanulmányt „a pesti árvíz-könyv”-be, melyet *Némethy* Károly tanácsnok és *Zakariás* G. Sándor közösen szerkesztettek és rendeztek sajtó alá. *Szendy* Károly polgármester pedig egy nagyon böles előszót írt az ünnepi kötet elé, melyben néhány markáns sorban megmagyarázza, hogy a geográfiai adottságokon túl miképpen járult hozzá az 1838. évi árvíz is ahhoz, hogy Budapest igazi fővárosává legyen az országnak.

— Pest és Buda a nagy katasztrófa idején lopta be magát az ország lakosságának aggódó szeretetébe — írja *Szendy* Károly, — ekkor lett mindenki féltett kincse s egyre örömteljesebb jövőjű reménysege. Az árvíz lelki hatásának nagy szerepe volt abban, hogy később egyesült a két testvérváros. Budapest minden magyar ember legelső városává lett: először a lelkekben, majd a valóságban is. Nagy volt az árvíz jelentősége azért is, mert alkalmat adott arra, hogy a romok helyén új, szebb, modernebb város épüljön, melyből azután nagyváros, sőt világváros fejlődött. Abban a korban szinte példátlan építkezési láz fogta el az embereket, mely az árvíz okozta romok helyére aránylag rövid idő alatt új és szép várost varázsolt. Ez a nagy lendületű építkezés kitörölhetetlenül rányomta bélyegét Budapest arculatára. Az árvíz utáni városfejlesztés lett a világvárosi Budapest első alapvetése.

A főváros történetében az 1838-as árvíz tehát kétszeresen is sorsdöntő jelentőségű; akkor fogadta véglegesen szívébe Budapestet az ország népe és akkor indult kialakulásnak mai külső arculata. Ez a történelmi jelentőség méltán kötelezi a ma élőket arra, hogy a százéves fordulón mind a főváros, mind az ország népe nem múltó formában tegyen bizonyosságot a múltat megbecsülő érzéseiről.

A főváros e díszes kiállítású és gazdag tartalmú könyvvel áldoz az árvíz emlékének és hódol az akkori alkotó szellemnek. A könyv megismerteti az árvíz történetével, körülményeivel, megrajzolja Pest és Buda életét az árvíz előtt, alatt és után. Beszámol az árvíznek a kor szellemére, művészetére, irodalmára gyakorolt hatásáról és megmutatja, hogyan, miképpen emelte fel ismét fejét a rombadöntött város a szennyes ár után visszamaradt iszaptengerből...

Igy ír Budapest polgármestere a száz év előtti árvízről.